

Medicinski časopisi

Jelka Petrak

Što to znači biti citiran?

Svi koji se bave medicinom, a to se višekratno spominjalo i u ovoj kolumni, govore o neprestanom porastu broja objavljenih radova, poglavito u medicinskim časopisima. Svaki objavljeni rad izložen je prosudbi i oni koji ga pročitaju donose odluku jesu li informacije koje pojedini rad sadržava korak naprijed u rasvjetljavanju i rješavanju postavljenoga problema. Od tih se informacija može krenuti dalje, one ponekad mogu biti uporišno ili referentno mjesto u daljnjim istraživanjima, one mogu pomoći u donošenju ispravne kliničke odluke itd. Svaki objavljeni rad poziva se na radove koji su mu prethodili, ako su u njima objavljene informacije korištene na bilo koji način. U tekstu je to vidljivo najčešće kao brojčana naznaka ili prezime autora na onome mjestu gdje se preuzima, odnosno navodi tuđe djelo, a potpuni podaci nalaze se uvijek u literaturi koja se popisuje na kraju teksta. Tako se stvaraju veze među radovima i lanci koji povezuju prethodno i tekuće. Kad je nečiji objavljeni rad prepoznat na taj način, to je dokaz djelatnoga doprinosa pojedinoga autora istraživanju u nekome području, odnosno dokaz odjeka koji je njegov rad imao u znanstvenoj ili profesionalnoj zajednici. To znači biti citiran!

Ti, gore spomenuti, popisi literature izvor su podataka za stvaranje tzv. citatnih kazala. Medicinskoj zajednici najpoznatiji je *Science Citation Index* (SCI) koji crpi podatke i iz relevantnih medicinskih časopisa. SCI obrađuje časopise iz svih prirodoslovnih disciplina, medicine i tehničkih znanosti i u Hrvatskoj je dostupan preko Centra za online baze podataka (<http://www.online-baze.hr/>). Odjek nečijega rada može se utvrditi i u drugim izvorima, kao što je pretraživač znanstvenih informacija Google Scholar (<http://scholar.google.com/>). Pregledom citatnoga kazala može se utvrditi je li neki rad citiran, koliko puta, tko ga je citirao, gdje i sl. To da netko ima x ili y citata ne znači samo po sebi mnogo. U načinu objavljivanja i citiranja među pojedinim znanstvenim disciplinama postoje razlike. Negdje se objavljuje više, pa je time i broj radova koji se mogu citirati veći. Negdje obrnuto! Treba voditi računa i o tome gdje je rad objavljen. Radovi objavljeni u međunarodnim časopisima i dostupni širem krugu mogućih korisnika imaju više izgleda biti citiranima. Potom, treba uzeti u obzir i subjektivne motive pojedinih autora u citiranju (primjerice, citiranje kolega i prijatelja i sl.). U svakome slučaju, uvijek treba ispitati kontekst u kojemu je neki rad citiran, kako onaj sadržajni (u tekstu samom), tako i onaj formalni (tip rada, tko citira, gdje citira, vremenski raspon u kojemu se citati pojavljuju i sl.).

O citatima i njihovoj ulozi u vrjednovanju doprinosa nekoga autora objavljeno je bezbroj članaka (1). To se pitanje u različitim kontekstima raspravljalo i u hrvatskoj znanstvenoj zajednici (2). Nedvojbeno je, međutim, da citati govore o odjeku i prisustvu nekoga rada/autora u zajednici u kojoj djeluje i objavljuje.

1. Garfield E, Welljams-Dorof A. Citation data: their use as quantitative indicators for science and technology evaluation and policy-making. *Science Policy* 1992;19(5):321-7 (dostupno na url: [http://www.garfield.library.upenn.edu/papers/sciandpubpolv19\(5\)p321v1992.html](http://www.garfield.library.upenn.edu/papers/sciandpubpolv19(5)p321v1992.html))
2. Polšek D., ur. Vidljiva i nevidljiva akademija : mogućnosti društvene procjene znanosti u Hrvatskoj. Zagreb: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, 1998.